

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM EĞİTİMİ (ÇEVRE&ENERJİ&SU&ATIK YÖNETİMİ)

Tanımlar ve Kavramlar

- Çevre: İnsanların ve diğer canlıların hayatları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde bulundukları **fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamdır.**
- TS EN ISO 14001:2015- Çevre Yönetim Sistemi tanımına göre; Bir kuruluşun faaliyetlerini yürüttüğü **hava, su, toprak, doğal, kaynaklar, flora, fauna, insanlar ve bunların karşılıklı ilişki içerisinde olduğu ortam.**
- Çevre Kirliliği: Çevrenin **doğal yapısının bozulmasını**, değişmesini ve böylece canlı varlıkların olumsuz yönde etkilenmesini çevre kirlenmesi olarak tanımlarız.
- Sürdürülebilirlik: **Daimi olma yeteneği** olarak adlandırılabilir. Aynı zamanda, **kaynakların sömürülmemesi, yatırımların yönü, teknolojik gelişmenin yönlendirilmesi ve kurumsal değişimin uyum** içinde olduğu ve insan ihtiyaçlarını ve isteklerini karşılayabilme potansiyelinin **hem günümüzde hem de gelecek için korunduğu dengeli bir ortamda değişimin sağlanması** olarak tanımlanabilir. (Wikipedia)

Tanımlar ve Kavramlar

- Turizm: Eğlence, iş ve diğer amaçlar için **art arda bir yıldan fazla** olmamak üzere olağan ortamlarının dışındaki yerlere seyahat eden ve orada kalan kişilerin faaliyetlerini kapsar. (UNWTO)
- Sürdürülebilir Turizm: Mevcut ve gelecekteki **ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri** tam olarak dikkate alan, **ziyaretçilerin, endüstrinin, çevrenin ve ev sahibi toplulukların** ihtiyaçlarını karşılayan turizm.(UNWTO)
- Sürdürülebilirlik Yönetim Sistemi: **Sürdürülebilirlik politikası ve sürdürülebilirlik hedefleri oluşturmak ve bu hedeflere** ulaşmak için yönetim sistemi(birbiriyle ilişkili unsurlar kümesi)'ni ifade eder. (Kapadokya Üniversitesi Sözlük)
- Kültürel Miras: Kültürel miras, bir grup veya toplumun geçmiş nesillerinden **miras kalan, güncel olarak muhafaza edilen ve gelecek nesillerin** yararına sunulan fiziksel eserlerin ve manevi niteliklerin mirasıdır.
- TGA : Turizm Geliştirme Ajansı
- GSTC: Sürdürülebilir seyahat ve turizm için standartların belirlenmesi ve yönetilmesinde lider küresel otorite

Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı

- Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı Kriterleri, Türk turizm sektörünün **sürdürülebilir büyümesini temin etmek ve uluslararası rekabetçiliğini artırmak** için başlatılmıştır.
- Türkiye, turizmin arz kaynakları olan **doğal, kültürel ve sosyal unsurları** riske atmadan **gelişmelerini ve küresel ölçekte tanınmalarını** sağlamak amaçlarıyla **ulusal sürdürülebilir turizm standartlarını** belirlemiştir. Standartlar aşamalı olarak uygulanacaktır.
- Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı Kriterleri, küresel ölçekte kabul gören sürdürülebilir turizm uygulamaları ile Türkiye'nin sosyal ve kültürel yapısına uygun kriterleri içermektedir. Kriterler dört ana başlık etrafında düzenlenmiştir: **sürdürülebilir yönetim; sosyoekonomik etkiler; kültürel etkiler ve çevresel etkiler.**
- Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programına yönelik çalışmalar **T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TGA** tarafından sürdürülmektedir. Programın uluslararası ortağı **GSTC**, eğitim-araştırma ortağı **Kapadokya Üniversitesi**dir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından **2022 yılı Kasım** ayında yayımlanan genelge ile program tüm Türkiye'de yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı

- Turizm işletmeleri de tüm gerçek ve tüzel kişiler gibi yasalara uymak zorundadır. Yasaların yanı sıra, turizmle ilgili Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler (Paris İklim Anlaşması, Ramsar Sözleşmesi gibi) yönetmelikler, talimatlar, bölgesel düzenlemeler de turizm işletmeleri için bağlayıcı niteliktedir.
- Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı standartları üç aşama halinde olup, I. Aşama Belgesinin, turizm işletmesi belgeli konaklama tesisleri ile basit konaklama turizm işletmesi belgeli tesislerin tamamı için **31.12.2023** tarihine kadar, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı web sayfasında (<https://tga.gov.tr>) belirtilen koşullarda ve yetkilendirilmiş firmalar aracılığıyla alınması zorunludur.
- Türkiye Sürdürülebilir Turizm Endüstri Kriterleri'ne <https://tga.gov.tr/turkiye-surdurulebilir-turizm-endustri-kriterler/> linkinden ulaşabilirsiniz.
- Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı Birinci Aşama kapsamında Türkiye'deki tüm konaklama tesislerinin 14, ikinci aşamada 29 kritere uyum sağlamaları gerekmektedir. Üçüncü aşamada ise **2030 yılına kadar 42 kritere** uyum sağlanması gerekmektedir.

GSTC Endüstri Kriterleri: 42 Kriter, 167 (O) / 182 (TO) Göstergesi

Sürdürülebilirlik Yönetimi

13 Kriter
Oteller: 48
T.O.: 50 gösterge

Sosyal ve Ekonomik

9 Kriter
O/T.O.: 32 Gösterge

Kültürel

4 Kriter
O: 14 Gösterge
T.O.: 17 Gösterge

Çevre

16 Kriter
O: 73 Gösterge
T.O.: 83 Gösterge

GSTC Endüstri Kriterleri

Bölüm A – Sürdürülebilir Yönetim Sistemi

Çevresel, sosyal, kültürel, ekonomik, kalite, insan hakları, sağlık ve güvenlik konularını kapsamaktadır.(Bu kriterde işletmenin yönetim sisteminin yanı sıra, sosyo kültürel yapı, insan hakları, herkes için erişim, adil ticaret, çocuk istismarı gibi konulara da değerlendirmeli ve bu konular tüm paydaşlar ile paylaşılıp raporlanmalıdır.)

Bölüm B – Sosyal ve Ekonomik

Yerel/ Bölge toplumunun sosyal ve ekonomik faydalarının en üst düzeye çıkarılması ve olumsuz etkilerin en aza indirilmesi; bu kapsamda işletme bölge halkını desteklemeli ve ilişki içerisinde olmalıdır. Mal ve hizmet satın alırken ve sunarken mevcut **yerel tedarikçilere** öncelik vermelidir.

Bölüm C – Kültürel

Kültür ve Mirasın sunumu: Geleneksel ve çağdaş **yerel kültürün otantik unsurlarını operasyonlarında, tasarımında, dekorasyonunda, mutfağında veya mağazalarında** değerlendirir.(<https://www.unesco.org.tr> adresinden Kültürel miras Listesine ulaşabilirsiniz)

Bölüm D – Çevre

Çevreye duyarlı satın alma, Verimli satın alma, Enerji tasarrufu, Su tasarrufu, Sera Gazı Emisyonları, Atık Su, Katı Atık, Zararlı Maddeler, Biyoçeşitlilik, İstilacı tür, Yaban hayatı gibi evresel **kavramların tüm çevresel boyutları ve riskleri** ile değerlendirildiği bir sistemi kapsamaktadır.

Çevre Kirliliği Nedir?

Çevre Kirliliği'nin başlıca nedenleri?

- Hızlı nüfus artışı, şehirlere yoğun göçlerin yaşanması, kentleşme sorunları, sanayileşme, doğal kaynakların yoğun tüketimi, değişen tüketim ihtiyaçları, artan enerji ihtiyacı, yoğun kimyasal kullanımı ve fosil yakıtların yoğun kullanımı çevre kirliliğinin başlıca nedenleri arasında sayabiliriz.

Çevre kirliliğinin çeşitleri:

- Toprak kirliliği
- Hava Kirliliği
- Su Kirliliği
- Ses Kirliliği
- Radyoaktif Kirlenme
- Işık Kirliliği

Dünya Sağlık Örgütü raporuna göre her yıl 1,7 milyon insan sağlıksız çevre koşulları sebebiyle kansere yakalanırken, 12,6 milyon insan ise çevre kirliliğine bağlı hastalıklar sebebiyle hayatını kaybediyor. Çevre kirliliğinin bir çeşidi olan hava kirliliği ise yılda 4,2 milyon insanın ölümünden sorumlu

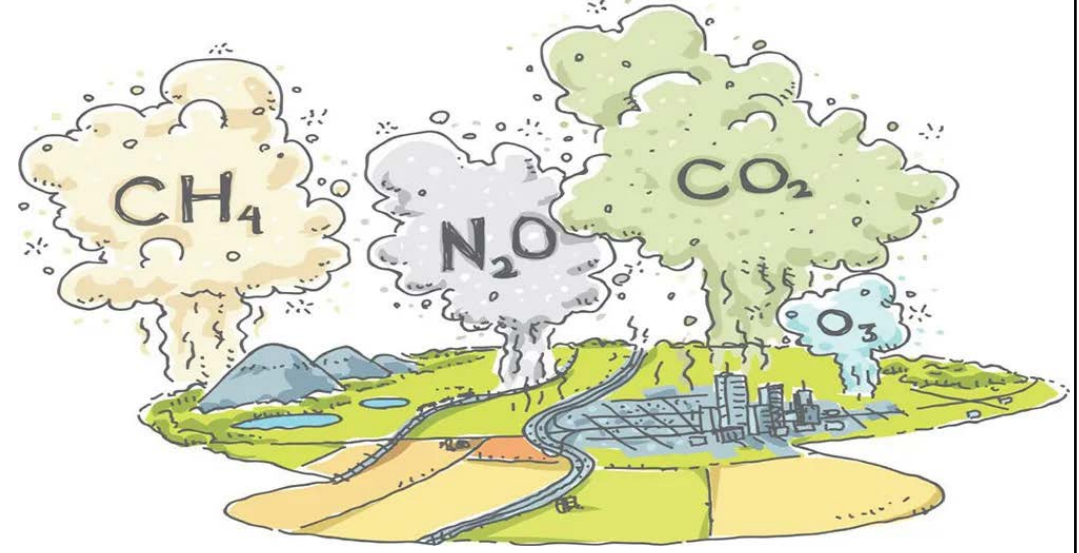
Hava Kirliliği

Hava Kirliliği

Hava Kirliliğinin Başlıca Nedenleri:

- Kalitesiz yakıt kullanımı
- Egzoz gazları
- Soba ya da kalorifer gibi ısıtıcıların, uygun koşullarda yakılmaması
- Olumsuz hava koşulları
- Doğaya zararlı kozmetik kullanımı
- Sanayi tesislerinin yanlış konumlanması nedeniyle ortaya çıkan hava kirliliği.
- Trafikten kaynaklanan hava kirliliği.

Bir bireyin, bir ülkenin veya bir kuruluşun sürdürdüğü faaliyetler sonucu atmosfere saldığı sera gazlarının **karbondioksit cinsinden karşılığı karbon ayak izi** olarak adlandırılır. İnsanların yaşamsal faaliyetlerini sürdürmeleri için ısınma, pişirme, ulaşım gibi fosil yakıt temelli faaliyetlerin sera gazı salımına neden olmaktadır. Doğrudan salımların yanı sıra dolaylı salımlar da karbon ayak izinde önemli bir yer tutabilir. Dolaylı salıma neden olan endüstriyel süreçlerin karbon salımında payı büyüktür. Bir ürünün üretilmesinden, taşımacılıkta dahil, bertaraf edilmesine kadar izlenen tüm süreçler karbon ayak izinin bir parçasıdır. Örneğin; 70 cc'lik cam şişenin üretilmesi için atmosfere salınan sera gazı miktarı 1 kg CO₂ eř 'dur (ESG, t.y.)

Türkiye’de **kişi başı** yıllık Karbon Ayak İzi yaklaşık **7 ton karbondioksit eşdeğerinde sera gazı salımı (tCO₂-e)**düzeyindedir. Genç bir ağacın her sene ortalama **13 kg karbondioksit** emdiği belirlenmiştir.

KARBON AYAK İZİ

Karbon Ayak İzi Unsurları

Enerji Tüketimi: Ulaşım, endüstriyel işlemler, elektrik ve fosil yakıt kullanımı yüksek miktarda enerji tüketimine sebep olmaktadır.

Sanayileşme: 20. yüzyılın ortalarından itibaren sanayileşmeyle birlikte karbondioksit salımı kontrolsüz ve çok hızlı bir şekilde artmış ve artmaya devam etmektedir.

Hayvancılık: Artan et tüketimiyle birlikte besi hayvanların seri üretimine geçilmiş olması atmosfere fazla miktarda metan gazı salınımına neden olmaktadır.

Atık maddeler: Dünyadaki atık madde miktarı oldukça yüksek bir seviyededir. Bu durum aynı zamanda dünyanın doğal kaynaklarına ve yaşam alanlarına da zarar vermektedir.

İnsan faaliyetleri: İnsanların günlük hayatlarında birçok işi verimli ve hızlı bir şekilde yapma adına edindikleri alışkanlıklar da karbon ayak izinde büyük bir paya sahiptir.

Karbon ayak izini azaltmak için neler yapabiliriz?

- **Ulaşım tercihlerimizi değiştirebiliriz :**Yürüyün, bisiklet kullanın, toplu taşıma tercih edin, bireysel araçlarda birden fazla kişi seyahat edin, uçak yolculuklarını azaltın, hibrit araç kullanın
- **Enerji Kullanımınızı dengeleyin:** Ev içerisinde enerji verimliliğine dikkat edin, yeterli sayıda elektronik ürün kullanın, yeşil enerji teknolojilerini tercih edin
- **Beslenme alışkanlıklarınızı iyileştirin:** Daha az et tüketin, yerli gıda tercih edin, organik gıda tercih edin, ihtiyacınız kadar gıda tüketin. 1 Kg sığır eti üretimi için 60 kg CO2-eşd. Karbon ayak izi oluşmaktadır. 1 Kg fındık üretimi için 0,2 kg CO2-eşd. Karbon ayak izi oluşmaktadır.Oxford Üniversitesi'nin yaptığı bir çalışmaya göre tüketilen et %50; rafine yağ, şeker ve alkol gibi ürünler ise %20 oranında düşürülürse, tarım arazileri verimliliği %43 oranında iyileştirilecektir.
- **Sürdürülebilir yaşam bakış açınızı genişletin:** geri dönüşüme dikkat edin, organik atıklarınızı toprağa verin, eşyalarınızı yeniden kullanın, yeşil alanlarınızı koruyun ve arttırın, çevre temizliğine dikkat edin, bilgilenin ve paylaşın.

Küresel karbon ayak izi

Kişi başına düşen karbon emisyonu (ton)

Gıda
0.7

Ev
1.1

Ulaşım
0.8

Diğer
0.8

Doğrudan ve dolaylı emisyonları da içeriyor

Ürün ve Hizmet Karbon Ayakizi

Yediklerimiz Ne Kadar Karbondioksit (CO₂e) salımı yapıyor?

6 Yumurta

180 gr

1 Kg Portakal

1kg

Peynirli Hamburger

2,5 kg

1 Kg İthal Çilek

7,2 kg

Havayolu ile
nakliye edilmiş
1 adet Portakal

1kg

1 Adet
Ekmek

1kg

70 cc'lik
Şişe

1kg

1 Kg Dondurulmuş Balık

6,5 kg

1 Yıllık Çay

321 kg

1 Yıllık Kahve

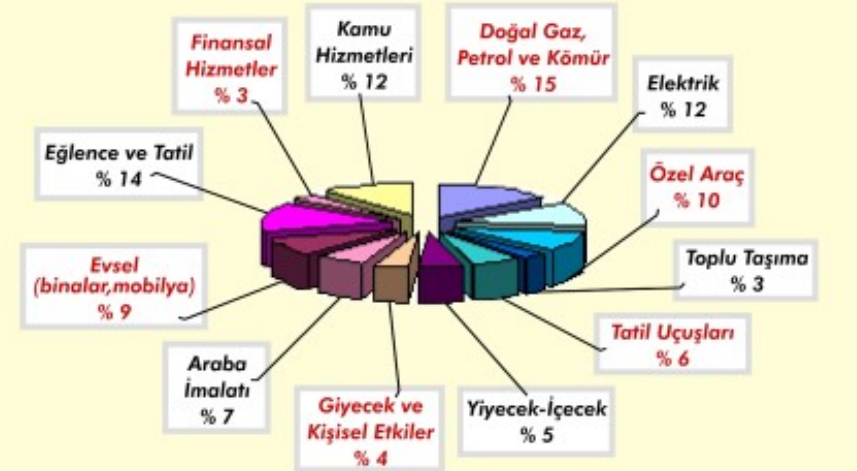
210 kg

1 kg Sert Peynir

12 kg

Bir Kişinin Tipik 'Karbon Ayak İzi'nin Dökümü

Su Kirliliği

Su Kirliliği

- Kirlenen Őey genelde su ile yıkanarak temizlenir, bu da kirliliğin **son mekânının su** olması anlamına gelir. Havanın içinde bulunan gaz ve buhar halindeki kirleticilerde zamanla yağmur suları ile yeryüzünde toprak ve suya karışırlar.
- Su kirliliğine neden olan unsurları genel olarak dört ana başlık altında toplamak mümkündür: Bunlar sırasıyla,
 - a) Nüfus artışı
 - b) Kentleşme
 - c) Sanayileşme
 - d) Tarımsal mücadele ilaçları ve kimyasal gübreler.
- Endüstri kuruluş atıklarının arıtılmadan akarsulara verilmesi veya bu atıkların toprağa gömülmesi sonucu bu atıklar yağmur sularına karışarak yeraltı sularının kirlenmesine sebep olabilmektedir.
- Su kirliliğini oluşturan diğer etmenlerin başında **lağım suları, petrol atıkları ve nükleer atıklar, kimyasal kirleticiler ve tarımda verimi artırma amacıyla kullanılan doğal ve yapay maddeler, tarım ilaçları ve radyoaktif atıklar** yer almaktadır.

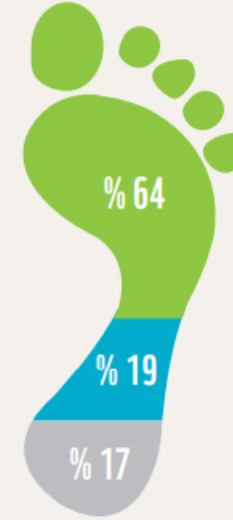
Su Ayak İzi

- Su Ayak İzi, birim zamanda harcanan (buharlaşıma dâhil) ve/veya kirletilen su miktarı ile ölçülmektedir. Bir bireyin, toplumun veya iş kolunun su ayak izi; **bireyin veya toplumun tükettiği malların ve hizmetlerin üretimi için kullanılan veya üreticinin mal ve hizmet üretimi için kullandığı toplam temiz su kaynaklarının** miktarıdır.
- **Mavi Su Ayak İzi**, bir malı üretmek için ihtiyaç duyulan **yüzey ve yeraltı tatlı su kaynaklarının toplam hacmi** için kullanılır ve geleneksel olarak tatlısu denildiğinde akla gelen su kaynaklarıdır.
- **Yeşil Su Ayak İzi**, bir malın üretiminde kullanılan toplam **yağmur suyudur**. Ancak, yeşil su ayak izinde sözü edilen yağmur suyu kaybolmaz ya da yeraltı sularına karışmaz; toprakta ya da bir süre için toprak üstünde saklanır. Yağış miktarı, yeşil su arzını ve talebini etkilediği için, bir bölgenin yeşil su gereksinimi değerlendirilirken iklim değişikliği ve değişkenliği göz önünde bulundurulmalıdır.
- **Gri Su Ayak İzi**, **kirliliğe** yönelik bir göstergedir. Mevcut su kalitesi standartlarına dayalı olarak, **kirlilik yükünün bertaraf edilmesi ya da azaltılması için kullanılan tatlı su miktarını** ifade eder. Bu nedenle, gri su kavramı nüfus ve endüstriyel büyüme ile ilişkili olarak ele alınır.

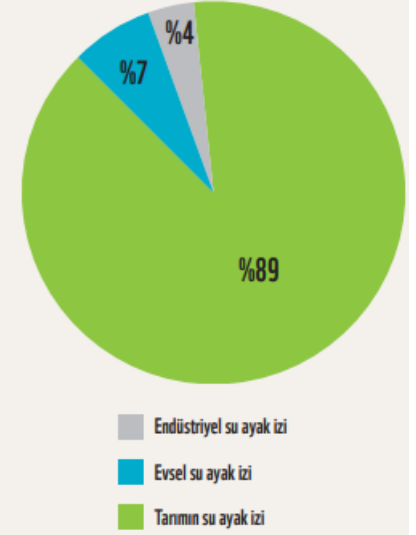
Su Ayak İzi

- Yerküre üzerindeki suyun tamamı beş litrelik bir şişeye konsa, biz insanların erişebileceği tatlı su miktarı yalnızca bir yemek kaşığı kadar. Başka bir deyişle, erişilebilir tatlı su miktarı, dünyanın toplam su varlığının yüzde 1'inden bile az.
- Üretimin su ayak izi, ülkede suyun nasıl kullanıldığının ve bu kullanımın uygun ve sürdürülebilir olup olmadığının anlaşılmasını sağlar.
- Türkiye'de üretimin su ayak izi yaklaşık **139,6 milyar m³/yıl** dır. Türkiye'de üretimden kaynaklanan su ayak izinin **%64'ü yeşil su ayak izidir; mavi su ayak izi %19 ve gri su ayak izi %17'dir.**

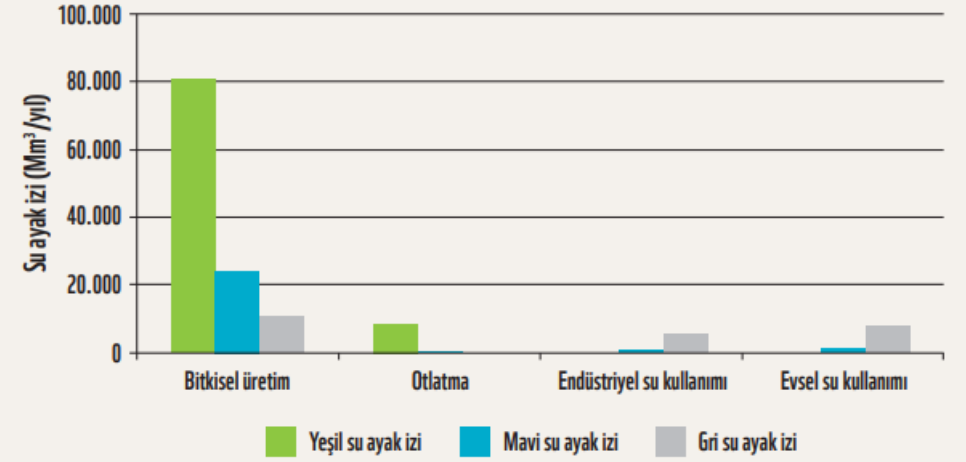
► ÜRETİMİN SU AYAK İZİ 139,6 milyar m³/yıl

Şekil 3: Üretimin su ayak izinin bileşenleri (TÜİK, WFN, FAOSTAT, DSI)

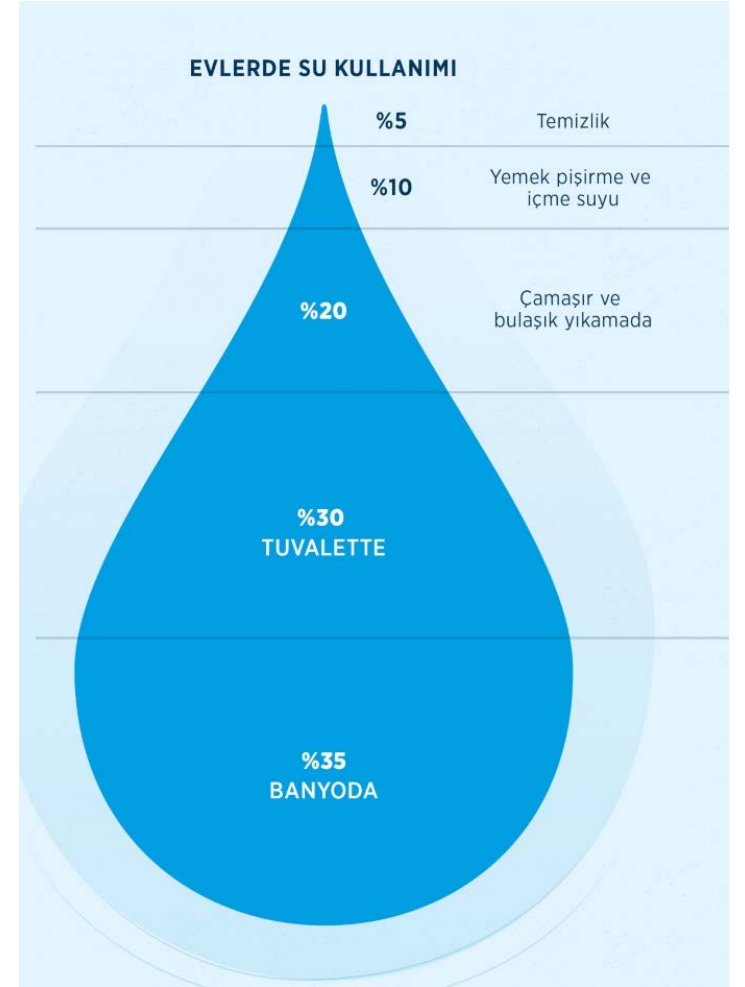
Şekil 4: Sektörlere göre üretimin su ayak izi (WFN,FAO,DSI)

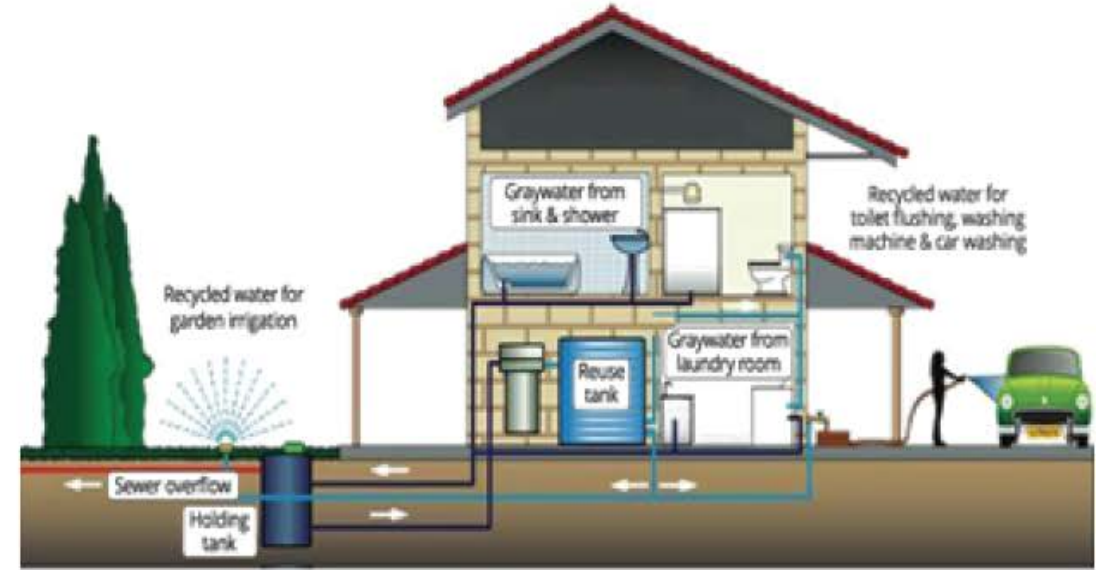
Şekil 5: Sektörlere ve su ayak izi bileşenlerine göre üretimin su ayak izi (TÜİK, WFN, FAOSTAT, DSI)

Su Kirliliği

- Evlerde su, yüzde 35 oranında banyoda, yüzde 30 tuvalette, yüzde 20 çamaşır ve bulaşık yıkamada, yüzde 10 yemek pişirme ve içme suyu ve yüzde 5 temizlik amacı ile kullanılıyor. **Evlerimizde kullanılan suyun %70' i banyo ve tuvalete gidiyor.**
- Bir tuvaletteki su kullanımını azaltmanın en basit yolu, tuvalet **rezervuarı hacminin azaltılması** olarak kabul ediliyor. Tuvaletlerin klasik rezervuarının su depolama kapasitesi 16 litre olduğu için 4 kişilik bir ailede, her bir kişi günde 2 defa kullandığında, 16 litrelik tuvalet rezervuarı ile ayda tuvalette 3 bin 840 litre su tüketiliyor.
- Banyo yaparken küvet doldurmak yerine duş alarak yıkanmak su tüketimini yüzde 25 azaltıyor. **Duş alarak 40-60 litre su tüketirken, küvet ile 120-150 litre su** tüketiliyor. Ortalama 4-5 dakikalık duş ile tek seferde 55 litre su tasarrufu sağlanıyor. Daha az su tüketen eko-duş başlıkları da tasarruf sağlayan teknolojiler arasında yer alıyor.
- Çamaşır ve bulaşık makineleri tam doldurularak yıkama yapıldığında, haftada 225 litre su tasarrufu sağlanıyor. Çamaşır makinesinin tam doldurularak yıkanması, her yıkamada 10 litre su tasarrufu sağlıyor. Bulaşık makinesine koymadan önce **tabakların sudan geçirilmesi, yılda ortalama 27 ton civarında su israfına neden oluyor,** bunun yerine yemek artıklarının sıyırılması gerekiyor.

Gri su geri kazanımı

Su Ayak İzi

**1 bardak süt için
225 litre**

**1 fincan kahvenin üretilmesi için
130 litre**

**1 kilo tavuk eti için
4325 litre**

**1 pamuklu tshirt için
2720 litre**

**1 kilo sığır etinin üretimi için
15.415 litre**

**1 kot pantolon için
10.850 litre**

**1 kilo çikolata üretimi için
17.196 litre**

**Suya İhtiyaç
Vardır.**

Atık Nedir?

Atık: Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali, ifade eder.

3R

Bu önermeyle öncelikle kaynak kullanımını azaltmak, ardından tekrar kullanmak ve doğaya geri kazandırmak ilkeleri benimsenmiştir.

Azaltmak, üretilen atık miktarını azaltmak için üretimde kullanılan kaynağı dikkatli kullanmayı seçmek anlamına gelir.

Yeniden kullanım, hala kullanılabilir yönleri olan çıktı veya çıktıların tekrar tekrar kullanılmasıdır.

Geri dönüşüm ise, atığın kendisinin kaynak olarak kullanılması anlamına gelir.

Atık minimizasyonu, öncelikle 3R'lerin ilki, “azaltma”, ardından “yeniden kullanma” ve ardından “geri dönüşüm” üzerine odaklanarak verimli bir şekilde gerçekleştirilebilir

Ambalaj Atıkları ve Organik Atık

Ambalaj Atıkları ve Organik Atık

1 Ton Plastik Ne Kazandırır?

41

Kg Sera Gazı

5774

KWh Enerji

80

% Enerji Tasarrufu

2.3

Depolama Alanı Kazan

1 Ton Metal Ne Kazandırır?

1.3

Kg Hammadde Tasarrufu

95

Kg Sera Gazı

642

KWh Enerji Tasarrufu

90

% Enerji Tasarrufu

3

Depolama Alanı Kazanır

1 Ton Kağıt Ne Kazandırır?

177

Kg Sera Gazı

4100

KWh Enerji

40

% Enerji Tasarrufu

17

Adet Kurtarılan Ağaç

2.5

Depolama Alanı Kazanır

Ambalaj Atıkları ve Organik Atık

Tehlikesiz Atıklar

Tehlikeli Atıklar

ULUSLARARASI YENİLENMİŞ UYARI İŞARETLERİ

Tehlikeli Atıklar ve Tıbbi Atıklar

Atık Yağlar

Atık Yağlar

- Atıklar kaynağında türlerine göre ayrılmalı
- Uygun ekipmanda taşınmalı
- Miktarı ölçülmeli
- Kayıt altına alınmalı
- Geçici depolama alanında depolanmalıdır.
- Lisanslı firma tarafından işletmeden uzaklaştırılmalıdır.

Yemek Hazırlama	Bakım-Onarım
Ofis	Bilişim
Laboratuvar	Diğer

Atık Türü	Oluşma Sıklığı (Gün/Hafta/Ay)	Atık Miktarı (kg)
Kağıt-karton		
Plastik		
Cam		
.....		Windows'u Etkinleştir Windows'u etkinleştirmek için /

GTSC – Çevreye olan faydaların en üst düzeye çıkarılması ve olumsuz etkilerin en aza indirilmesi

Birçok etiket... çok fazla kafa karışıklığı...

GTSC – Çevreye olan faydaların en üst düzeye çıkarılması ve olumsuz etkilerin en aza indirilmesi

Kirliliğin azaltılması

- Sera Gazı Emisyonları
- Taşımacılık
- Atık Su
- Katı Atık
- Zararlı Maddeler

Bunları biliyor muydunuz?

- Akdeniz'deki atıkların %95'ini plastik maddeler oluşturuyor. Akdeniz'de yaşayan 134 tür deniz canlısı plastik atıkları yiyor. Akdeniz'de bir kilometre karede 5 milimetreden küçük 1,25 milyon plastik parça bulunuyor...
- Araştırmalara göre, her bir dakika iki çöp kamyonunu dolduracak miktarda plastik atığın karıştığı okyanuslara her yıl dökülen toplam plastik miktarı 14,9 milyon tonu buluyor. Her gün 8 milyon parça plastik okyanuslara ulaşırken, bunların 1 milyonunu plastik poşetler oluşturuyor.
- Atık yağlar su kirliliğinin % 25 ini oluşturur. Bir litre atık yağın lavaboya dökülmesiyle bir milyon litre içme suyu kullanılamaz hale gelmektedir.
- ..

Çevre Kirliliğini Önlemek İçin Neler Yapabiliriz?

- Evlerimizde ve iş yerlerimizde su, kâğıt ve elektrik tüketimini bilinçli olarak yapmalı; bu konuda çevremizdeki insanları da uyarmalıyız.
- Çöplerimizi kesinlikle çevreye atmamalı; cam, plastik ve kâğıt gibi atık maddelerin geri dönüşümünü sağlamalıyız.
- Atık yağlarımızı ayrı toplamalı ve atık toplama merkezlerine götürmeliyiz.
- Balkonumuzu ve bahçemizi yeşillendirmeli, yeşil alanların artması için ağaç dikmeli, ormanların tahribatını önlemeliyiz.
- Evimizde ve bahçemizde ozon tabakasına zarar veren kimyasal maddeler kullanmamalıyız.
- Evlerimizde ısı yalıtımı yaptırmalı, güneş enerjisi veya doğalgaz enerjisini tercih etmeliyiz.
- Elektronik cihazlarımızda enerji tasarruflu, çevreye dost teknolojilerle üretilmiş cihazlar tercih etmeliyiz.
- Otomobil egzozlarının verdiği zararlı etkiyi azaltmak için mümkün olduğunca toplu taşıma araçlarını kullanmaya özen göstermeliyiz.
- Alışverişlerde gereksiz yere plastik poşet kullanmamaya dikkat etmeli ve elimizdeki plastik poşetleri yeniden kullanmalıyız.
- Alışverişlerimizde çevreye dost ürünler tercih etmeliyiz. (Geri dönüştürülmüş atıklardan üretilmiş ayakkabı vs.)
- Banyoda ve mutfakta sürekli kullandığımız ürünler için daha az plastik içeren ve/veya geri dönüştürülebilir ambalajlarda sunulanları tercih etmeliyiz.

100% GERİ DÖNÜŞÜMLÜ KÂĞIT ÜRETİLMİŞTİR
ÇEVRE DOSTU KÂĞIT VE KARTON

İşletmelerin Tabi Olduğu Yasal Zorunluluklar

- Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Korunması Yönetmeliği
- Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği
- Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği
- Atık Yönetimi Yönetmeliği
- Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
- Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği
- Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği
- Bitkisel Atıkyağların Kontrolü Yönetmeliği
- Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği
- Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği
- Sıfır Atık Yönetmeliği
- Bazı Tehlikesiz Atıklarının Geri Kazanımı Tebliği
- Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği
- Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik
- Zararlı Maddeler Ve Karışımlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formları Hakkında Yönetmelik
- Kimyasalların Envanteri Ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik
- Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği
- Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik
- Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği
- Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik
- Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü İle Benzin Ve Motorin Kalitesi Yönetmeliği